Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.
Scrisori nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitu!
Birourile de anunciuri:
Brașovu, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Dannenberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner.*
Prețulu inserțiunilorŭ: o seriă garmondu pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. seu 30 bani.

# GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unu anu 40 franci, pe șése luni 20 franci, pe trei luni 10 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unu anu 10 fl., pe șese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unu anu 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unu esemplaru 5 cr. v. a. seu 15 bani.
Atâtu abonamentele câtu și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 144. Brașovŭ, Sâmbătă 2 (14 Iulie) 1888.

## Nou abonamentŭ

la

## „GAZETA TRANSILVANIEI“.

**Cu 1 Iulie 1888 st. v. s'a deschisŭ nou abonamentŭ la care invitămŭ pe toți amicii și sprijinitorii foiei nóstre.**

**Prețulŭ abonamentului:**

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei lunĭ 3 fl.
pe șese lunĭ 6 fl.
pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România și străinătate:

pe trei lunĭ 10 francĭ,
pe șese lunĭ 20 francĭ,
pe unŭ anŭ 40 francĭ.

Abonarea se póte face mai ușorŭ și mai repede prin **mandate postale**.

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arĕta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Brașovŭ, 1 Iulie st. v. 1888.

Scimŭ că în timpulŭ din urmă pressa germană a publicatŭ articulĭ puținŭ amicabilĭ, ba mulțĭ chiar dușmănoșĭ față cu Ungaria. Imprejurarea mai alesŭ, că pressa oficiósă bismarkiană conducea atacurile, a produsŭ mare supĕrare în cercurile politice unguresci.

„Pesti Naplo“ vine acum și mărturisesce, că purtarea pressei germane este forte neplăcută pentru Ungaria. Dér, dice fóia ungurésca, „e de lipsă sĕ ne păstrămŭ sângele rece“.

Sânge rece cere „Pesti Naplo“, pentru-că trebue sĕ presupună, că însuși principele Bismark a inspiratŭ unele seu altele din atacurile pressei germane. Ungaria cunósce particularitățile și obiceiurile tactice ale principelui Bismark și scie, că elŭ, spre a-șĭ ajunge scopurile sale cele mai apropiate, șĭ-a alesŭ și schimbatŭ în totdeuna mijlócele conformŭ acestora.

Acum, când împĕratulŭ Wilhelm se pregătesce a merge la Petersburg, scopulŭ prințului Bismark este de a face puțină bună disposițiă Rușilorŭ.

Spre a dobêndi acéstă bună disposițiă, Bismark crede a fi lucrulŭ celŭ mai oportunŭ de a înjura puținŭ pe Maghiarĭ prin diare. Acésta e totŭ, nicĭ mai multŭ nicĭ mai puținŭ; este o tactică bismarkiană, esclamă „Pesti Naplo“. Apoi continuă așa:

„Ungariei nu-i pasă de oficioșii germanĭ și décă Bismark se folosesce de ei spre a face Moscovitului puțină voiă bună, față cu acésta consideră Ungaria ca deplinŭ suficientă declararea împĕratului Wilhelm, că va ține alianța dintre Germania și Austro-Ungaria „cu adevĕrată fidelitate germană“. Acéstă asertiune a împĕratului Wilhelm e multŭ mai ponderósă decâtŭ tótă vorbăria pressei oficióse germane. Și după ce în acésta declarare posedemŭ o asemenea garanțiă, n'avemŭ nicĭ cea mai mică causă de a ne perde sângele rece din causa brutalității pressei germane.“

„Una însĕ o spunemŭ cu tótă sinceritatea și acésta e: că orĭ câtŭ de mare tacticŭ ar fi prințulŭ Bismark, ar fi totușĭ mai corectŭ, décă la asemenĭ ocasiunĭ când slobóde pressa sa la asemenĭ atacurĭ, ar fixa totodată și marginea până la care sĕ mérgă. Căcĭ pentru alianța cu Germania cea mai mare garanțiă o dă în monarchia austro-ungară alipirea națiunei maghiare. Pe câtŭ timpŭ națiunea maghiară va fi unanimă pentru alianța germană, nu o amenință nicĭ unŭ periculŭ de nicĭ unŭ altŭ curentŭ. Principele Bismark scie însĕ mai bine, că décă alianța germană este însemnată pentru monarchia austro-ungară, ea nu este mai puținŭ însemnată pentru Germania“.

„Principele Bismarck a spus'o cu sinceritatea propriă lui, că Germania ar fi isolată fără de alianța cu Austro-Ungaria. Acésta e fórte corectŭ. Totŭ așa de sigurŭ este, că décă politica ruséscă ar avé speranță și prospecte de învoială, ea s'ar învoi mai bucurosŭ cu monarchia nóstră, decâtŭ cu Germania. Așa stă lucrulŭ și décă noi nu facemŭ nicĭ o obiecțiune, când politica germană vrea sĕ susțină pe lângă alianța austro-ungară și raporturĭ amicabile cu Rusia, avemŭ în orĭ-ce casŭ dreptulŭ a pretinde ca Germania sĕ nu-șĭ uite de tonulŭ amicabilŭ față cu aliații ei.“

„Și noi avemŭ cu atâtŭ mai multă causă de a pretinde acésta, cu câtŭ décă în Ungaria s'ar răci opiniunea publică față cu alianța germană (pentru care lucru, credemŭ și sperămŭ, nu se va da nicĭodată ocasiune), în casulŭ acesta Germania póte fi sigură, că sinceritatea și încrederea alianței germane ar fi pusă la o aspră probă.“

Cu tóte aceste e prudentŭ, că „P. Naplo“ le recomandă Ungurilorŭ sânge rece, căcĭ Bismark între multe altele a doveditŭ, că scie sĕ pisce rĕu chiar și pe cei mai supușĭ prietenĭ ai sĕi, când este iritatŭ. Și Ungurii au destule părțĭ slabe, de unde potŭ fi atacațĭ, fără ca pentru aceea sĕ se rupă alianța austro-germană.

### Bande în Balcanĭ.

In *Balcanĭ* se organiséză una după alta cete nouĕ de bandițĭ.

Nu se scie positivŭ ce scopŭ urmărescŭ aceste bande, căcĭ décă scopulŭ lorŭ arŭ fi numai sĕ jăfuéscă pe călĕtorĭ pentru interesulŭ propriu personalŭ, în casulŭ acesta prea puțină importanță 'i s'ar da lucrului și afacerea ar privi în casulŭ acesta singurŭ numai pe Bulgaria.

Ceea ce face însĕ, ca acestorŭ bande sĕ lĭ-se dea și o importanță politică este împrejurarea, că afară de ocupațiunea lorŭ de bandițĭ, parŭ a se amesteca și în cestiunĭ politice.

Imprejurarea, că aceste cete de bandițĭ îșĭ continuă operațiunea lorŭ de jăfuire pe unŭ terenŭ totŭ mai estinsŭ, numĕrulŭ lorŭ înmulțindu-se pe di ce merge și una după alta sosindŭ scirile despre nouĕ jăfuirĭ comise din partea lorŭ: tóte aceste facŭ pe unii sĕ credă, că aci e vorba de-o completă organisare de natură politică.

E temere, nu cumva sĕ fiă amestecațĭ în acéstă afacere și Rușii. Décă Bulgaria nu va nisui de timpuriu sĕ împrăștiă aceste cete de bandițĭ și décă ele vorŭ puté și pe viitorŭ sĕ se sporéscă și întăréscă în aceeașĭ mĕsură progresivă, ca și până acum, atuncĭ prea ușorŭ s'ar puté întêmpla, ca Rusia sĕ-șĭ arógе dreptulŭ de a face ordine în Bulgaria, sub pretextŭ, că guvernulŭ bulgarŭ nu este în stare a-o face.

Unŭ pretextŭ ca acesta se crede, că ar fi prea bine-venitŭ Rusiei mai vêrtosŭ în timpulŭ de adĭ, când în Petersburgŭ a începutŭ a se spera, că în urma întâlnirei celorŭ doi împĕrațĭ, alŭ Rusiei și Germaniei, va succede a realisa idea, de a se trimite în permanență unŭ generalŭ rusescŭ în Bulgaria.

### Din comitate.

#### Raportele comitetelorŭ administrative pe jumĕtatea primă a anului c.

*Comitatulŭ Brașovului.* Comitetulŭ șĭ-a ținutŭ adunarea sa Lunĭ, în 9 Iulie st. n. Din incidentulŭ *turburărilorŭ din Feldiórŭ*, contele Iuliu Schweinitz presentă comitetului în scrisŭ propunerea, ca sĕ se céră dela ministrulŭ de justițiă *modificarea unorŭ regulamente* ale articulului de lege XLV din 1880 privitorŭ la comassărĭ. Adunarea primi propunerea însărcinând pe contele Schweinitz, Carol Schnell, Phleps și Tompa cu redigiarea rugărei ce este a se adresa ministrului.

In jumĕtatea primă a anului s'au cerutŭ pe cale oficială 3 autorisații pentru imigrărĭ și 16 pentru emigrărĭ.

In 13 comune au isbucnitŭ 25 incendiurĭ, causândŭ o pagubă de 15,628 fl. 94 cr., dintre carĭ prețŭ de 10.093 fl. 93 cr. a fostŭ asiguratŭ.

Ordinea publică fu turburată numai în Feldióra cu ocasiunea pertractărilorŭ de comassare dela 27 Iunie. Pricinuitorii turburărilorŭ însĕ au fostŭ prinșĭ și ordinea fu restabilită. Așa sună în causa acésta raportulŭ procurorului regescŭ.

Starea sanitară a locuitorilorŭ în jumĕtatea trecută a anului numai în parte s'ar puté numi favorabilă, deórece — dice respectivulŭ raportorŭ — în comuna Tĕrlungenĭ fu importată din România epidemia vĕrsatului, care a luatŭ dimensiunĭ în mai multe comune din apropiare.

După raportulŭ oficialŭ, asentările au decursŭ cu bunŭ succesu pretutindenea, afară de nouĕ cercurĭ.

Causa instrucțiunei în scólele poporale a fostŭ în semestrulŭ espiratŭ pretutindenea satisfăcĕtóre, afară de scóla de statŭ din Tĕrlungenĭ, unde au bântuitŭ bóle contagióse.

De presentŭ se află în comitatŭ 15 asilurĭ de copii germane cu 875 copii și 13 unguresci cu 1033 copii. Numĕrulŭ copiilorŭ obligațĭ la scólă: 16,391, dintre carĭ au cercetatŭ scóla 14,596. Numĕrulŭ învĕțătorilorŭ ordinarĭ 255, ajutătorĭ 7.

S'au incassatŭ dărĭ directe în jumĕtatea trecută a anului 240,852 fl., mai multŭ cu 25,972 fl. ca în aceeașĭ periodă a anului trecutŭ.

*Comitatulŭ Mureșŭ-Turda* Comitetulŭ șĭ-a ținutŭ adunarea în 9 Iulie sub presidiulŭ fișpanului Banffy Zoltan.

Vicespanulŭ comitatului raportéză despre starea și raporturile economice din jumĕtatea trecută a anului: Bucatele fără prețŭ, sĕmĕnăturile de tómnă în mare parte suntŭ frumóse. Cucuruzele însĕ, fiindcă în fórte multe locurĭ n'au rĕsăritŭ la timpŭ, au fostŭ sĕmĕnate a doua óră și fórte multe din ele au fostŭ arate și sĕmĕnate cu altŭ ceva. Partea nearată însĕ promite în mare parte recoltă bogată. Erburile peste totŭ dicĕndŭ suntŭ bune, în locurile mai aședate însĕ, din causa multelorŭ ploi, erba a fostŭ puțină și slabă. Strugurĭ vorŭ fi fórte puținĭ, póme însĕ mai de locŭ. — Starea sanitară a vitelorŭ a fostŭ escelentă. Pentru turbare au fost împușcate 2 vacĭ și o junincă.

Incendiurĭ s'au ivitŭ 38, causândŭ o pagubă de 33,980 fl. 98 cr., dintre carĭ 19.205 fl. au fostŭ asigurațĭ. Din casurile de focŭ amintite aci, s'au ivitŭ în cerculŭ de susŭ alŭ Reghinului 6, causândŭ 24,124 fl. 30 cr. pagubă.

Se dă cu socoteala, că multele incendiurĭ ivite în acestŭ cercŭ suntŭ provenite din aprinderĭ intenționate. Lemnele suntŭ fórte eftine, proprietarii îșĭ asigură scumpŭ clădirile lorŭ, așa că décă ardŭ, ei au profitŭ. Vicespanulŭ îșĭ esprimă dorința, ca asigurările sĕ se reguleze pe viitorŭ pentru a reduce incendiările.

Advocatulŭ Palffy Mihaly, ca procurorŭ suplentŭ, îșĭ dete dimisia, din causă că Curia reg. a esprimatŭ contra lui verdictŭ condamnatorŭ.

S'au ivitŭ în luna Iunie 13 casurĭ de ditterită în comunele Ripa de susŭ, Corunca și Petelea; 87 casurĭ de versat în comunele Hodacŭ, Corunca, Disneiu, Lujerŭ, Săcalŭ și Iecĭ. Asemenea s'au ivitŭ 10 casurĭ de bóle contagióse în Sâncraiulŭ de Mureșŭ. S'au spêndurațŭ 5, s'au împușcatŭ 2.

## SCIRILE DILEI.

Maiestatea Sa monarchulŭ, la propunerea ministrului unguresců de culte, a numitŭ în capitululŭ archidiecesei gr. cat. de Alba-Iulia și Făgărașŭ pe canonicul custode Ionŭ *Antonelli*, canonicŭ cantorŭ; pe canoniculŭ școlasticŭ Ionŭ M. *Moldovanŭ*, canonicŭ custode; pe canoniculŭ cancelarŭ Dr. Ionŭ *Rața*, canonicŭ școlasticŭ; pe canoniculŭ teologŭ Alexandru *Micu*, canonicŭ cancelarŭ, er pe profesorulŭ gimnasialŭ *Iosifŭ Hossu* l'a numitŭ canonicŭ prebendatŭ.

* *

Ungurii înființéză mereu *asilurĭ de copii* cu scopulŭ, se'nțelege, de a maghiarisa. Astfelŭ se va înființa și în Orăștiă în véra acésta unŭ asemenea asilŭ unguresců de copii. Contele Kocsard Kun a oferitŭ localitatea trebuinciósă. — Nu se gândescŭ și Românii din Orăștia a înființa unŭ asemenea asilŭ românescŭ?

* *

Sub titlulŭ: „*O comună ce se valahiséză*“ scrie „Kolozsvár“ dela 11 Iulie următórele: „Comuna Pogăceua de Câmpiă e în stadiulŭ valahisărei. Se află în acéstă comună fórte mulțĭ locuitorĭ cu nume și de origine maghiară, carĭ deși sciu bine, că antecesorii lorŭ au fostŭ maghiarĭ, vorbescŭ numai în limba valahă, fiind-că nu sciu altă limbă. Se află în acéstă comună și o filială ev. ref. cu puțină avere, ce aparține bisericei din Sânpetru, însĕ cu averea acestei filiale abia se póte susține o modestă scólă. N'ar fi iertatŭ sĕ se mai amâne lucrulŭ, ci trebue deschisă și organsată acea scólă. Las' sĕ învețe strĕnepoții părinților maghiarĭ abc unguresců și sĕ nu fiă nevoițĭ a învĕța „Tatălŭ nostru“ în limba valahă. Asupra acestei împrejurărĭ atragemŭ atențiunea dlui Deak Lajos, bravulŭ și harniculŭ inspectorŭ de scóle alŭ comitatului.“

* *

In comuna *Coronca* din comitatulŭ Mureșŭ-Turda *scarlatina, vĕrsatulŭ și difterita* au luatŭ dimensiunĭ între copii și seceră numeróse viețĭ. Aceste bóle nu-

mai în timpulŭ din urmă au începutŭ sĕ bântue în comună în mĕsurĭ atâtŭ de vehemente.

***

Locuitorii din *Timișóra* au cerutŭ prin o deputațiune trimisă din sinulŭ lorŭ, ca sĕ se *sisteze esecuțiunile pentru dare* pe timpulŭ câtŭ duréză secerișulŭ, aducêndŭ ca motivŭ împrejurarea, că nu numai economii, ci și industriașii și neguțătorii suntŭ în mare lipsă de banĭ în ajunulŭ secerișului. Resultatulŭ ce li-s'a datŭ a fostŭ că contribuabilii restanțierĭ vorŭ fi secvestrațĭ, dér obiectele lorŭ nu se vorŭ licita până după 10 Augustŭ.

## Comassarea în Reteagŭ.

(Urmare și fine.)

**Reteagŭ,** 9 Iuliu st. n. 1888.

Reteagulŭ e unŭ opidŭ vechiu cu 1764 locuitorĭ, din carĭ 878 suntŭ Românĭ, ér 886 suntŭ străinĭ, adecă: Ungurĭ, Armenĭ, Țiganĭ (de nu cumva aceștia suntŭ socotițĭ ca Uj-Magyarok) și Jidanĭ (ceștĭ din urmă 280 la numĕrŭ!). Opidulŭ Reteagŭ este situatŭ pe șesulŭ Someșului mare, în punctulŭ de mijlocŭ între *Deșŭ* și *Betlénŭ*, mergêndu-i hotarulŭ spre ostŭ până în hotarulŭ Urilului, spre sudŭ până în alŭ Arpașteului și St. Mărghitei (până în fluviulŭ Someș peste apa Someșului dincolo puțin hotar de-alŭReteagului trece) spre vestŭ merge hotarulŭ Reteagului până în alŭ satului Bața și Lelesci, ér spre nordŭ până în Giurgesci, formândŭ punctulŭ celŭ mai nordicŭ alŭ hotarului Reteagŭ dealulŭ Ciceu, pe care fù castelulŭ principilorŭ moldovanĭ până la Petru Rareșŭ. Și hotarulŭ acesta este împărțitŭ de mama fire în două părțĭ marĭ: „hotarulŭ din susŭ", care se estinde din drumulŭ țĕrei până în partea cea mai nordică, și „șesulŭ", care se estinde din drumulŭ țĕrei până în Someșŭ, ba în partea sudŭ-vestică, de către Sân-Mărghita, trece și peste Someșŭ. Totŭ de mama fire este împărțitŭ hotarulŭ Reteagului în alte două părțĭ marĭ drepte; valea adecă, ce vine de către Giurgesci, taie hotarulŭ în două părțĭ, *în una ostică*, carea cuprinde: „Belșugata", „Bogobirtulŭ" „După délulŭ", „Prăhăria", „Délulŭ viilorŭ" și tótă partea ostică a hotarului spre Urin, tăindŭ și opidulŭ în două părțĭ aprópe asemenea de marĭ; și în *partea vestică*, carea cuprinde: „Câmpulŭ Ciceului", „Valea ursului", „Butanii", „Câmpulŭ Poenilorŭ", Cărbunariul", „Solosetiulŭ", „Fundătura", „Poiana lui Varodi", „Rezórele", „Cikișulŭ", „Lechișóra" „Siniteulŭ", „Partea de după grădinĭ", „Horubele", și tóte pădurile Reteagului, atâtŭ cale grofescĭ și ale marilorŭ posesorĭ, câtŭ și celea comunale. Din totŭ teritoriulŭ hotarului Reteagŭ mai bună cualitate au așa numitele Horube, adecă loculŭ din partea sudvestică și vestică a Reteagului, mărginitŭ: la ostŭ cu valea, la sudŭ cu Someșulŭ, la vestŭ cu hotarulŭ Bații și la nordŭ cu drumulŭ țĕrei. Totŭ cam de aceea cualitate este și hotarulŭ din partea vestică a opidului, chiar pe lângă grădinĭ. Vinŭ apoi părțĭ de hotarŭ mai puținŭ bune și în fine suntŭ și unele, carĭ de vorŭ veni în posesiunea poporului sĕracŭ, póte lua lumea în capŭ și nicĭ sĕ se mai uite îndĕrĕtŭ spre Reteagŭ.

Legile comasărei eu nu le cunoscŭ, nicĭ cu unŭ felŭ de lege nu m'am ocupatŭ în detailŭ nicĭ-când, fiindcă lefteria mea este bucóvna, dér lucru fără de lege mĭ-se pare pretensiunea marilorŭ posesorĭ din Reteagŭ, căcĭ ei arŭ insista sĕ lĭ-se dee: *totŭ hotarulŭ celŭ bunŭ*, și adecă: Partea vestică de hotarŭ, ce vine de către Bația, până în Reteagŭ, din josŭ de drumulŭ țĕrei până în drumulŭ trenului și din susŭ, pe lângă comună, până în pădurĭ, apoi spre sudŭ totŭ hotarulŭ cuprinsŭ între comună și drumulŭ de ferŭ; ér spre ostŭ: hotarulŭ cuprinsŭ între drumulŭ de ferŭ și viile Reteagului, așadéră și din josŭ și din susŭ de drumulŭ țĕrei, nelăsândŭ pentru poporŭ nicĭ unŭ drumŭ liberŭ, ci tóte ocupate de ei, că: după proiectata comasare, orĭ încătrău va eși omulŭ din opidŭ, orĭ pe care drumŭ, numai și numai pe pămêntŭ domnescŭ póte sĕ ésă; atuncĭ apoi trăiesce poporule.

Incă ceva: Până acum poporulŭ șĭ-a avutŭ parcelele lui de locŭ, unele mai slăbuțe. altele mai bune, unele mai aprópe, altele mai departe; după proiectata comasare, nime din poporŭ nu va avé locŭ aprópe nime din celŭ adevĕratŭ bunŭ, ci numai departe și rĕu! Poporulŭ a pretinsŭ ce, décă-i vorba de comasare, atuncĭ sĕ se facă cum se facŭ în alte comune: de o parte, fiă din josŭ, orĭ din susŭ, se-șĭ iee domnii, ér de altă parte sĕ fiă poporulŭ. Dér domnii nu vorŭ, ei vrĕu sĕ aibă totŭ hotarulŭ care-i bunŭ și aprópe de comună. Ér décă lĭ-arŭ succede, décă adecă poporulŭ ar fi scosŭ din fostele lui moșióre și alungatŭ în fundulŭ hotarului, atuncĭ vai de poporŭ ar fi! Da, ar fi vai de elŭ! Că orĭ pe care drum va eși din comună, pe locŭ domnescŭ va eși; apoi: de-i va scăpa gâsca orĭ purcelulŭ, vaca orĭ vițelulŭ, la unŭ lucru din două are sĕ se aștepte: orĭ că sbirii marelui posesorŭ vorŭ pușca animalulŭ scăpatŭ în loculŭ domnescŭ, orĭ că-lŭ vorŭ duce în curte, de unde bietului omŭ 'i se vorŭ dicta dreptŭ pedépsă câțĭva fiorinĭ orĭ dile de lucru. Și abstragêndŭ dela acésta: fiindŭ poporulŭ alungatŭ cu moșiórele sale în fundulŭ hotarului, cu deosebire carĭ vorŭ căpĕta locŭ nu numai departe ci și rĕu, aceia necesitațĭ vorŭ fi: orĭ sĕ iee lumea în capŭ, orĭ *sĕ iee locŭ dela marii posesorĭ* și sĕ-lŭ lucre în parte. Va sĕ dică: Retegani1orŭ lĭ-se prepară o a doua iobăgiă multŭ mai crâncenă ca cea înainte de 1848.

Rugațĭ suntŭ decĭ toțĭ advocații și ómenii cunoscĕtorĭ de legile și dreptățile țĕrei, sĕ ne spună, fiă pe cale publică, fiă pe cale privată, la adresa subscrisului:

1. Este cu dreptŭ ca domnii cei marĭ, cu ocasiunea comassărei, sĕ iee totŭ hotarulŭ din giurulŭ comunei, sĕ cuprindă tóte drumurile de eșire, numai și numai cu locŭ de alŭ lorŭ?

2. N'ar fi vre-unŭ modŭ, ca poporulŭ sĕ câștige ceea ce a cerutŭ, adecă ca valea ce vine de către Giurgesci sĕ fiă miedjuina între domnĭ și poporŭ? Ca adecă: orĭ partea ostică, orĭ cea vestică, sĕ fiă numai a poporului, ca și poporulŭ bare-mĭ într'o direcțiune sĕ nu calce pe locŭ domnescŭ, că e sătulŭ de domnĭ ca draculŭ de corobețe, 'i-șŭ strepedițĭ dinții de ei!

3. Décă care-va din domnii advocațĭ se crede destulŭ de tare și speréză, că sigurŭ ar puté esopera separarea hotarului domnescŭ de celŭ țĕrănescŭ în modulŭ indicatŭ, adecă ca valea sĕ o facă miedjuină și parcelele poporului sĕ se încépă chiar din unulŭ orĭ din care capĕtŭ alŭ comunei, adecă: décă speréză ca și *lacurile* (complexele de pămêntŭ) *grofescĭ*, orĭ celea de către Bața orĭ celea de către Urinŭ vorŭ veni tăiate în grădinĭ și parcele micĭ între țĕranĭ; décă speréză că de-o parte va fi hotarulŭ țeranilorŭ și de alta a grofilorŭ, ca poporulŭ sĕ nu fiă avisatŭ în totŭ minutulŭ a călca pe locŭ domnescŭ: atuncĭ fiă bunŭ a ne înșciința, ca *décă d-lŭ advocatŭ Augustinŭ Munteanu ar declara, că nu ne póte câștiga ceea ce după dreptŭ ceremŭ*, atuncĭ sĕ ne cercămŭ noroculŭ cu altŭ advocatŭ, orĭ sĕ luămŭ lumea în capŭ, de nu vomŭ preferi a remâné iobagĭ, sclavĭ legațĭ și de mânĭ și de picióre în vechiulŭ nostru pămêntŭ, care câștigatŭ a fostŭ cu puterea armelorŭ de strămoșii noștri, dela Dacĭ, pentru care, mai târdiu, purtat'amŭ jugulŭ celŭ greu și rușinosŭ alŭ iobăgiei ungurescĭ; pentru care plătit'amŭ și plătimŭ tributulŭ de sânge și avere!

Și sperezŭ, că baremĭ unulŭ s'a afla din advocații neamului meu, care ne va lămuri și astfeliu va da dovedĭ, că nu s'a făcutŭ advocatŭ numai cu scopulŭ de a se înavuți, ci și din cause multŭ mai nobile: de a servi neamului sĕu și de a-lŭ feri de cursele ce i se punŭ la totŭ pasulŭ.

Relative la comasare, nu mai întindŭ altă vorbă, ci sunt în așteptare după binevoitorulŭ respunsŭ alŭ advocațilorŭ și pricepĕtorilorŭ de lucru.

**Ioanŭ Popŭ Reteganulŭ.**

## Borseculŭ.

*(Coresp. part. a „Gaz. Trans.")*

**Borsecŭ,** 27 Iunie st. v.

*Pe drumŭ cătră Borsecŭ.* Cu venirea căldurilorŭ nesuferite, după terminarea esamenelorŭ, lumea din orașe se gândesce sĕ plece la băi, unii ca sĕ se odihnéscă după o muncă de dece lunĭ, alții ca sĕ'șĭ îmbunătățéscă sănătatea. Trenurile ducŭ în fiecare di sute de persóne carĭ se împrăștiă la tóte stațiunile de băi din Europa. Suntŭ băi însĕ aicĭ în Transilvania, unde nu se póte ajunge cu trenulŭ. Astfelŭ de băi suntŭ Elepatacŭ (Vâlcele), Tușnadŭ, Borsecŭ, ș. a. Pentru ca cineva sĕ vie dela Brașovŭ la Tușnadŭ, sĕu Borsecŭ trebue sĕ plece cu trăsura.

Băile Tușnadŭ suntŭ mai cunoscute de lumea nóstră (din România) căcĭ a fostŭ o vreme când peste 2000 Românĭ veneau sĕ petrécă 2, 3, 6 sĕptĕmânĭ. pe véră, în Tușnadŭ, cheltuindŭ o mulțime de parale, carĭ adĭ rĕmânŭ în țéră, unde se scie că suntŭ o mulțime de isvóre dătătóre de viéță.

Ca sĕ viă cineva în Borsecŭ are 3 drumurĭ: Cei din România vinŭ cu trenulŭ până la Brașovŭ și de aci, într'o trăsură cu 3—4 cai, pornescŭ în susŭ spre Borsecŭ unde sosescŭ în două dile sĕu în 2 dile și jumĕtate; mai potŭ veni și prin Moldova, până la Piatra, cu trenulŭ, și din Piatra cu trăsura până în Borsecŭ.

Alŭ treilea drumŭ care duce la băile acestea este prin Tĕrgulŭ-Mureșului și din acestŭ orașŭ cu trăsura prin Reghinulŭ săsescŭ prin Toplița vechiă directŭ la Borsecŭ, căcĭ suntŭ 2 anĭ de când s'a făcutŭ o șosea ce légă Toplița cu Borseculŭ, așa că balneofilulŭ sĕu călĕtorulŭ numai e nevoitŭ sĕ ocoléscă prin satulŭ Ditro, celŭ din urmă satŭ pe linia Brașovŭ-Borsecŭ.

Posițiile pe orĭ care din aceste 3 drumarĭ ar veni cineva, suntŭ admirabile. Cele mai frumóse însĕ suntŭ: dela Piatra la Borsecŭ, și dela Tĕrgulŭ-Mureșului pe malulŭ Mureșului. între apă și munțĭ cu vîrfurĭ fantastice, până la aceste băi.

Tóte aceste trei drumurĭ se contopescŭ într'unulŭ singur în marginea Borsecului de josŭ, și de aci, pe cósta unui délŭ, te sui la băi, la loculŭ isvórelorŭ la Borseculŭ adevĕratŭ, alŭ cărui nume ilŭ vedemŭ în anunțurĭ în mulțime de diare ungurescĭ, nemțescĭ, românescĭ, polone ș. a.

*Situațiunea Borsecului.* Borseculŭ este

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

## CORNULŬ.

— Schiță, de *Traianŭ H. Popŭ.* —

I.

Din tufișulŭ de lângă lacŭ, duiósa *„bună sérä"* rĕsărea tainicŭ legănându-se acum pe o frundă, acum pe alta. Zefirulŭ sușuia printre trestia pârlită de vremea bĕtrână. Luceferii focoșĭ priveau cu dragŭ spumele isvorului ce grăbea în matca lacului. Dulcea liniște stăpânea codrulŭ reîntineritŭ, ș'abia din când în când s'audea filomela preludândŭ pe fagii din apropiere. 'Nalta érbă se mișca tainicŭ, atingêndu-șĭ vêrfurile firŭ de firŭ, în semnŭ de dragoste. Cârdurile cerbilorŭ luau potecile dea-rêndulŭ spre lacŭ încărcatŭ de văpaia crăiesei nopții. Cu glasŭ domolŭ vêntulŭ mulcomia suspinele întristatului isvorŭ, sub ale cărui straturĭ de apă pietrișulŭ se părea bobĭ de aurŭ, ér Hyperion cu Sirius se oglindau în elŭ. Nimenĭ nu putea înțelege taina acestei nopțĭ, pentru că nimenĭ nu este făcutŭ ca s'o înțelégă. Pĕdurea și copilăria se prindŭ aicĭ surorĭ, căcĭ în adênculŭ celei dintêiu se ascundŭ comorĭ neprețuite de frumsețĭ, ér cea de-a doua și-le alege și îndrăgesce.

Lângă lacŭ ședea tinĕrulŭ păstorŭ. Prin șuvițele-i de pĕrŭ fâșia adiarea lină a zefirului. Deasupra creștetului sĕu se legăna crénga unui fagŭ. Genele lui clipeau mai întâiu încetŭ ș'apoi mai tare, până-ce mintea-i adurmi. Piciorulŭ sĕu dreptŭ atérna de țĕrmulŭ lacului, atingêndŭ spuma cu degetile. Și cum sta elŭ așa, unŭ somnŭ molaticŭ ilŭ cuprinde în brațele lui. Mânile și-le ținea cruce pe pieptŭ. Elŭ visa așa de frumosŭ. Visa că trăsărindŭ lacul pe deasupra valurilorŭ îmblândite apare crăésa lacului așa de blândă, așa de frumósă, așa de mlădiósă. Dér 'i se părea că laculŭ fuge departe, departe, că negurĭ dese sloboza cerulŭ, că luceferii de focŭ prefăcuțĭ în totŭ atâța Cheruvimĭ se legănau prin misteriosa negură. Unulŭ dintre ei s'atinse de elŭ și pe nesimțite îi smulse fluerulŭ de după șerparŭ, și disparŭ. Mâhnitŭ de acéstă perdere, elŭ ia câmpii în pribegiă și bate-atâtea drumurĭ, fără fluerŭ și mióre, amărîtŭ până la desnădăjduire. Visă apoi că ér s'a întorsŭ de unde plecă, și de dorulŭ fluerului, vrea sĕ se arunce în lacŭ.... dér se tredi de-odată dreptŭ când găinușa arăta miedulŭ-nopții.

II.

Era pĕtrunsŭ de jale iubitulŭ mândrulŭ codru, când frumósa *„bună diminéța"* ciripea printre bradii secularĭ. Și cum nu, când ochii isvórelorŭ lui și urechile copacilorŭ bĕtrânĭ vedeau și audeau ce nicĭ odată n'au mai vĕdutŭ și n'au mai auditŭ. — Pe o cărare cotită, când diua își ridică pleópele, migindŭ prin crengĭ zorile, când popórele codrului începŭ a furnica în susŭ și în josŭ, trecŭ două ființe nĕcăjite: unŭ moșnegŭ și o copilă. De-o cârjă bĕtrână asemenea lui se rĕdima bĕtrânulŭ părinte ale cărui plete argintii atérna pe umerii apróape goi. Hainele lui, róse de dinții vremii, tremură pe membrele-i slăbite, când ochii lui marĭ întunecațĭ și afundațĭ în frunte se învîrtŭ c'o lene prefăcută în orbitele cercuite de sbârcita-i piele. Sĕrmanulŭ bĕtrânŭ! Ce de nevoi trebue c'a suferitŭ. Lui nu-i venia sĕ crédă c'a sositŭ diminéța. Gândurile lui sbóră departe la vremile trecute, la dilele de aurŭ, când elŭ era stăpânulŭ acestorŭ mândri codrii. — Alăturĭ de elŭ pășia frumosa lui copilă, o Româncuță sprintenă ca o căprióră, veselă ca aurora, frumósă ca zorile.

— Hei, Florico dragă, de multŭ ce plecarămŭ am obositŭ de totŭ. Mi se îmbrâncescŭ picióre1e, mânile și întregŭ trupulŭ. Ș'apoi s'a mai pusŭ și pecătósa de fóme sĕ-mĭ facă nĕcazŭ. Nu mai pot merge. Ai tu ceva?

— Am, dragă tătucă, puținŭ mălaiu și câteva mere. Sĕ ședemŭ colo sub stejarulŭ ce se vede înaintea nóstră. Mușchiulŭ verde și móle îțĭ va sluji de așternutŭ bunŭ. Hai sĕ grăbimŭ până acolo. De alăturea stejarului résare ocheșulŭ isvorŭ. Vomŭ îmbuca puținŭ și vomŭ bea apă... Apoi...

— Apoi, vei sĕ dicĭ, că plecămŭ mai departe. „Mai departe, mai departe", ce vorbă amară și fără țintă, de când o dicemŭ, de când!

— Ce sĕ-i facemŭ tătucule nevoiei și silei. Am fostŭ născuțĭ ca sĕ pătimimŭ. Ne va da D-deu și nouă odată vre-unŭ bine. Sĕ blemŭ dér mai departe.

Sub vechiulŭ stejarŭ, lângă óche-

situată în partea nord-ostică a Transilvaniei, în districtulŭ Giurgeului sub. 43°20' longitudine și 46°51' latitudine, — la pólele muntelui Tâgetu 'naltŭ, înaltŭ de 4166 picióre.

Se scie, că ținutulŭ Giurgeului este celŭ mai înaltŭ punctŭ alŭ Transilvaniei la 2300 picióre d'asupra nivelului mării. In ținutulŭ acesta isvorăscŭ două ape: Oltulŭ, care după ce străbate o parte a Transilvaniei trece în România unde dă numele sĕu unuĭ județŭ; și a doua: Mureșulŭ.

Borseculŭ de susŭ, Borseculŭ propriu disŭ, este situatŭ la 2790 picióre d'asupra nivelului mării într'o vale încântătóre închisă între munțĭ.

*Vechimea Borsecului.* Positivŭ nu se scie când s'au descoperitŭ isvórele de apă minerală din Borsecŭ. O tradiție spune, că le-ar fi descoperitŭ, în 1773, contele Dionisie Banffy, într'o dĭ pe când se afla la vênătóre. După o altă tradiție l'ar fi descoperitŭ unŭ ciobanŭ, care fiindŭ apucatŭ de vĕrsăturĭ, s'a tîrîtŭ până la unŭ isvorŭ din care a bĕutŭ și a cărui apă pișcătóre l'a vindecatŭ numai decâtŭ. Ar fi probe înse, că isvorele sĕ fi fostŭ cunoscute chiar la anulŭ 1700 (unŭ documentŭ alŭ istoriei familiei Lazarŭ vorbesce, la anulŭ 1700, de Borsecŭ.)

*Apele din Borsecŭ.* Borseculŭ este unŭ escelentŭ locŭ de baia și décă s'ar fi găsitŭ ómenĭ capabilĭ, carĭ sĕ'lŭ organiseze bunióră ca Mehadia, ar fi adusŭ veniturĭ colosale. Inse lenea și nepăsarea unguréscă l'au lăsatŭ într'o stare quasi-primitivă.

In Borsecu avemŭ următórele isvóre din care se bea: 1. *Fö-Kut,* (sĕu fântâna principală); 2. *Kosuth-Kut,* (isvorulŭ lui Kossut) situatŭ pe munte, încunjuratŭ de bradĭ. 3. și 4. *Boldizsár* și *Laszló-Kut* (isvorulŭ lui Baltazar și isvorulŭ lui Ladislau) situate unu în fața altuia — înse trebue observatŭ, că de 4 anĭ fântâna lui Ladislau s'a închisŭ. 5. *Erdei-Kut* (fântâna din pădure, botezată acum 5 anĭ cu multă pompă cu numele prințului Iosef) situată la Vestulŭ Borsecului pe malulŭ pârîului, într'unŭ locŭ pitorescŭ.

Este și unŭ isvorŭ de apă dulce, isvorulŭ Sf. Ionŭ, o apă fórte rece și cristalină. Cea mai bună apă dulce.

Ca băi avemŭ: 1. Lobogo-vechiu, cu 2 basenurĭ; 2. Lobogo-nou, (fată în fată cu celŭ vechiu și cu unŭ singurŭ basenŭ.); 3. Șaroșulŭ vechiu; 4. Șaroșulŭ nou; 5. Băile Lazarŭ; 6. unŭ stabilimentŭ de dușĭ și 7 unŭ stabilimentŭ de băĭ calde, unde nu găsescĭ nicĭ rufele trebuitóre, nicĭ oglindă bună, nicĭ pieptene și perie.

*Localurile de petrecere.* Ca localurĭ de petrecere autoritățile din Borsecŭ spunŭ în anunțurile lorŭ, că este: salonŭ de citire, salŭ de biliardŭ și de piano.

In salonulŭ de citire, odaiă simplă, dér frumușică, se găsesce o masă mare acoperită cu 10—15 dĭare maghiare și 2—3 germane. Când am sositŭ aicĭ la 5 Iulie s. n. am găsitŭ pe masă unŭ esemplarŭ din *„Gazeta Transilvaniei“* dela 18 Iunie și d'atuncĭ până adĭ deși mĭ-au spusŭ c'au s'o aboneze — n'am mai vĕdutŭ nicĭ unŭ numĕrŭ în Borsecŭ. Ca rĕspunsŭ la o întrebare a mea că: de ce nu abonéză și unŭ dĭarŭ din România și unŭ dĭarŭ din Franța, bunióră *Figaro,* ca în alțĭ anĭ, mi s'a rĕspunsŭ, că trebue sĕ mai aboneze două dĭare marĭ ungurescĭ, fiindcă trebuescŭ.

In sala biliardului găsescĭ unŭ biliardŭ, care negreșitŭ că după-ce a colindatŭ prin alte orașe, după o călĕtorie de mai mulțĭ anĭ, a venitŭ, ruptŭ și șchiopŭ, obositŭ, ca sĕ se odihnéscă în Borsecŭ, celŭ din urmă alŭ lui popasŭ. Are póte și vre-o 10-12 tacurĭ, dér nu te poțĭ folosi decâtŭ de 3—4 din ele, căcĭ celelalte suntŭ rupte. Suntŭ 4 anĭ de când s'a comandatŭ unŭ biliardŭ nou, înse fabricantulŭ n'a avutŭ vreme sĕ'lŭ isprăvéscă până adĭ. — Póte înse că în anulŭ acesta noua direcție a acestorŭ băĭ sĕ fi hotărîtŭ ca într'adevĕrŭ sĕ ne dea unŭ biliardŭ bunŭ. — In sala de pianŭ este unŭ pianŭ bunicelŭ, și unde persónele abonate potŭ cânta fie-care în ora ce și-a alesŭ.

*Case de locuitŭ, otelurĭ ș. a.* In Borsecŭ suntŭ 4 otelurĭ, spunŭ anunțurile, în realitate înse suntŭ două, căcĭ nu sciu décă se póte numi otelŭ o casă compusă din 4—6 camere. Unulŭ din aceste 4 (?) otelurĭ este situatŭ în piață, este o casă mare cu 2 caturĭ, frumósă (?) la vedere, înăuntru înse o mobilă câtŭ se póte de păcătósă, serviciu prostŭ și destulŭ de scumpŭ. Celelalte otelurĭ suntŭ situate pe strada principală și sunt mai multŭ sĕu mai puținŭ curate sĕu frumóse.

Pentru persónele carĭ nu vorŭ sĕ șédă la otelŭ, suntŭ multe case, unele situate în marginea pădurii, altele în piață sĕu mai pe dealŭ, cu vedere frumósă sĕu așa ceva, și mai ieftine decâtŭ în Tușnadŭ.

*Acțiunea fisiologică a apelorŭ minerale din Borsecŭ.* Intrebuințate ca beutură, dice doctorulŭ Carol Cseh, *apele acestea lucréză ca antiacide,* potolescŭ acțiunea bolnăviciósă și cumpĕtéză secrețiunea esagerată a stomachului, ațîță ușorŭ activitatea intestinelorŭ, înlesnindŭ și regulândŭ mistuirea; previn formarea pietrei; activéză perfectulŭ schimbŭ de materii in organismŭ nu numai prin absorbțiunea stomacală, dér chiar și prin organele de respirațiune lucrândŭ într'unŭ modŭ salutarŭ asupra acestorŭ din urmă. Tóte acestea au ca urmare indirectă, că sistemulŭ nervosŭ și sistemulŭ muscularŭ ajungŭ capabile sĕ'șĭ desvolte completŭ activitatea lorŭ sănĕtósă, ceea ce face ca organismulŭ sĕ câștige multŭ în energiă și vioiciune.

Intrebuințate ca băi recĭ, resultatulŭ este și mai isbitorŭ, însĕ spațiulŭ nu'mĭ permite ca sĕ descriu tóte efectele băilorŭ acestora, scopulŭ meu nefiindŭ acesta.

*Borseculŭ ca locŭ de vindecare climatică.* Borseculŭ se bucură de o climă subalpină. Climatulŭ acesta are proprietatea prin escelență de a lucra asupra constituțiunei ca fortifiantŭ și ca escitantŭ. Aci vegetația este frumósă, peste mĕsură bogată în sevă. Respirația aci este mai accelerată.

*Lumea din Borsecŭ.* Până adĭ forte puțină lume a venitŭ în Borsecŭ; nu se află nicĭ o sută de persóne. Din România, deocamdată, se află o singură familiă; ér Românĭ din Transilvania abia rĕsarŭ icĭ colo 4—5 persóne. Fiindcă însĕ adevĕratulŭ sesonŭ alŭ Borsecului este numai dela 1 Iulie până la 1 Augustŭ s. v. sĕ sperămŭ, că o sĕ avemŭ mai multă lume, acum fiindŭ încă vremea fórte nestabilă.

*Alte observațiunĭ.* In Borsecŭ lipsesce unŭ *Cur-Salonŭ,* unde sĕ'șĭ pótă face cineva cura diminéța sĕu unde sĕ se plimbe în dĭlele ploióse. Există în pădure la fântâna luĭ Kossut unŭ felŭ de magaziă de scândurĭ (Wandelbahn) deschisă, într'o parte, d'alungu, și unde întră plóia și vêntu pe de tóte părțile. Totŭ aci, la fântâna acésta, când cântă musica, (Lunĭ, Miercurĭ, Vinerĭ și Sâmbătă), se plimbă balneofilii înt'unŭ cercŭ fórte restrînsŭ.

In Borsecŭ lipsesce unŭ bufetŭ, lipsescŭ listele de bucate nemțescĭ și românescĭ, lipsescŭ chelnerĭ, carĭ sĕ scie românesce, ca și cum Românii trebue sĕ învețe întâiu ungurescе [décă voiescŭ sĕ se însănĕtoșeze.

Serviciulŭ băilorŭ (recĭ, calde, dușĭ) lasă multŭ de doritŭ.

Aicĭ esistă telegrafŭ și poștă: telegrafistulŭ nu scie românesce, ér poștașulŭ, deși vechiu aicĭ în Borsecŭ, însĕ își vede mai multŭ de afacerile sale particulare, și pretinde sĕ țiă minte numele tuturorŭ persónelorŭ, ceea ce face că deși țĭ-a sositŭ la oficiu o scrisóre sĕu unŭ dĭarŭ. când este lume multă, elŭ își aduce aminte sĕ 'țĭ-le dea peste 3—4 dĭle, căcĭ nu are unŭ împărțitor de scrisorĭ, bună-óră cum esistă în Tușnadŭ.

Musica cântă de două orĭ pe dĭ, diminéța dela 7—9 și séra dela 5—7, câte 6 cântece, multŭ 7, dintre carĭ două marșurĭ (celŭ de deschidere și celŭ de închidere), o operă (rarŭ), 2 ceardașurĭ și alte cântece maghiare. Décă cântă românesce, apoi cântecŭlŭ acela este învĕțatŭ pe din afară, compusŭ din ariele a felŭ de felŭ de cântece totŭ așa de nepotrivite după cum și lăutarii facŭ parte din felŭ de felŭ de bande și carĭ s'au constituitŭ într'o bandă musicală a Borsecului.

I. S. Spartali.

P. S. In salonulŭ dĭarelorŭ am găsitŭ listele Nr. 4, 8, 9, 10, 11 și 12 cu numele persónelorŭ sosite până la 24 Iunie in Mehadia. Atuncĭ se aflau 1576 persóne dintre carĭ póte 100 din România.

# SCIRĬ TELEGRAFICE.

**Parisŭ**, 13 Iulie. In ședința camerei a provocatŭ generalulŭ *Boulanger* unŭ *scandalŭ ne mai pomenitŭ.* Boulanger a presentatŭ camerei următórea propunere: „Camera convinsă despre necesitatea de-a se face nouĕ alegerĭ, cere ca președintele republicei Carnot sĕ facă întrebuințare de dreptul ce îl dă constituția și sĕ disólve camera“. Discursulŭ lui Boulanger a fostŭ desŭ întreruptŭ de proteste. Ministrulŭ-președinte i-a rĕspunsŭ într'unŭ discursŭ vehement. Boulanger dise apoi, că Floquet „minte cu nerușinare“. In urma acésta propune președintele camerei în contra lui Boulanger *censura.* Boulanger protestéză în contra regimului, care nu respectă libertatea tribunei și *declară că-șĭ depune mandatulŭ de deputatŭ.* După acésta părăsesce sala ședințelorŭ. Camera primesce apoi censura contra lui Boulanger. Când Boulanger părăsindŭ camera s'a uscatŭ în Landoulŭ sĕu, s'au audĭtŭ strigărĭ în contra lui. Nu s'a întemplatŭ însĕ nicĭ o demonstrațiune.

**Wiesbaden**, 13 Iulie. Negociările cu Regina Serbiei au ajunsŭ așa departe, încâtŭ se speră că în curĕndŭ, și încă înainte de ce consistoriulŭ va pronunța sentința în procesulŭ de divorțŭ se va reîntórce prințulŭ de corónă la Belgradŭ.

## Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 13 Iulie st. n. 1888

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Bancnote românescĭ | Cump. | 8.70 | Vĕnd. | 8.74 |
| Argintŭ românescŭ . | „ | 8.68 | „ | 8.70 |
| Napoleon-d'orĭ . . . | „ | 9.88 | „ | 9.92 |
| Lire turcescĭ . . . | „ | 11.20 | „ | 11.24 |
| Imperialĭ . . . . . | „ | 10.20 | „ | 10.24 |
| Galbinĭ . . . . . | „ | 5.88 | „ | 5.91 |
| Scris. fonc. „Albina“ 6% | „ | 101.— | „ | —.— |
| „ „ „ 5% | „ | 98.— | „ | 98.50 |
| Ruble rusescĭ . . . | „ | 117.— | „ | 118. |
| Discontulŭ . . . . | 6½—8% pe anŭ. | | | |

## Cursulŭ la bursa de Viena

din 12 Iulie st. n. 1888.

| | |
|---|---|
| Renta de aurŭ 4% . . . . . . . . | 100.55 |
| Renta de hârtiă 5% . . . . . . . | 89.65 |
| Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare . | 151.25 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . . | 97.70 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . . | —.— |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . . | 115.20 |
| Bonurĭ rurale ungare . . . . . . | 105.— |
| Bonurĭ cu clasa de sortare . . . . | 104.80 |
| Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ . . . | 104.75 |
| Bonurĭ cu cl. de sortare . . . . . | 104.50 |
| Bonurĭ rurale transilvane . . . . . | 104.40 |
| Bonurĭ croato-slavone . . . . . . | 104.— |
| Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ . . . . . . . . . . | 100.60 |
| Renta de hârtiă austriacă . . . . | 80.75 |
| Renta de argintŭ austriacă . . . . | 82.40 |
| Renta de aurŭ austriacă . . . . . | 112.45 |
| Losurĭ din 1860 . . . . . . . . | 139.75 |
| Acțiunile băncei austro-ungare . . . | 876.— |
| Acțiunile băncei de creditŭ ungur. . | 300.75 |
| Acțiunile băncei de creditŭ austr. . | 297.— |
| Galbenĭ împĕrătescĭ . . . . . . | 5.91 |
| Napoleon-d'orĭ . . . . . . . . | 9.91 |
| Mărcĭ 100 împ. germane . . . . . | 61.25 |
| Londra 10 Livres sterlinge . . . . | 124.— |
| Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ | 130.25 |
| Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului . . . . . . . . . | 124.75 |

sulŭ isvoru, Toaderŭ cu Florica dulmică fărîmăturile de mălaiu și cele câteva mere. După ce moșnegulŭ își potolesce fómea, fata grăbesce la isvorŭ, ia apă cu pumnii și-i dă tatălui sĕu sĕ bea.

— Vai Florică, Florică, când o sĕ ajungemŭ la țintă?

— O, prea iubite tată, nu desnădăjdui în lunga nóstră cale. Ajunge-vomŭ odată acolo unde, póte, supĕrarea și cu ura șĭ-orŭ da rĕsboiu de mórte.

— Nu te pricepŭ Florico!

— Nu mĕ pricepĭ? Ean uită, cum colea peste cale furnica rĕsboiesce c'un veselŭ cărăbușŭ.

In clipele aceste, afundŭ în josulŭ vălei, talanga turmei sună și o doină de păstorŭ. Florica dreptŭ în sufletŭ lovită de-a lui jale, urechia își ascute s'audă și mai bine, cum dragile mióre, în behehetŭ prea dulce îngână cu păstorulŭ unŭ cântecŭ tânguiosŭ; ér colo susŭ pe stâncă cum cornulŭ se aude mânândŭ la vênătóre copoii lungĭ în labe și arma în căngu trosnindŭ. Apoi își móie tainicŭ picioru-ĭ de fecióră în ochesulŭ isvorŭ, care simțindu-i urma tresare ca de-o spaimă, din somnu-i lungŭ, tredĭtŭ. Elŭ tulbură și adênculŭ și ar vré sĕ clocotéscă, de cumva bălaiora nu i-ar cânta atuncia unŭ cântecŭ de iubire, o doină de îndrăgitŭ.

Nimicnicia lumei, în clipele aceste, simția crescêndŭ în pieptu-i moșneagulŭ ruptŭ de dĭle, când doina audĭ. Și 'ntrébă de Florica:

— Ce cânțĭ așa de jale, iubita mea copilă? Inecă-țĭ suferința căcĭ ea nu este dată decâtŭ celorŭ bĕtrânĭ. Las' sufletu-mĭ sĕ plângă, precum a plânsŭ odată, când liftele păgâne dripeau acéstă țéră cu sabie și focŭ. Las' sufletu-mĭ sĕ plângă, precum a plânsŭ odată, când buna ta măicuță trăgea pe patulŭ morței suspinele ce bóla în trupu-i a băgat; când florile de ghiață crescute pe la strașinĭ vorbiau cu vêntulŭ nopțeĭ de năcazurile nóstre și tu micuță încă din légănŭ mĕ strigaiu sĕ-țĭ stîmpĕrŭ setea mare cu laptele din olulŭ, ce nĭ l'a dat pe lucru vecina nóstră bună; o, lasă! eu sĕ plângŭ!

— Nu, tată, eu sĕ plângŭ. Sĕ plângŭ, căcĭ tu în spate cu grĕua bĕtrânețe ajuns la astă sorte, nu potŭ precum mĭ-e voia sĕ te hrănescŭ, sĕ-țĭ dau ce bĕtrânețа-țĭ cere. Sĕ plângŭ, căcĭ tótă viéța, trecută în pribegiă, așa cum o pornirămŭ, târdiu o s'avemŭ parte de bine și norocŭ. Sĕ cântŭ lângă isvorulŭ unde-am cântatŭ odată cu dulcea mea bunică, ce nu de multŭ muri, unŭ cântecŭ vechiu de dĭle, sĕ tremure isvorulŭ, sĕ-șĭ plece bradii fruntea, ér colo de pe vale, întristatorŭ păstorulŭ din fluerŭ sĕ-mĭ rĕspundă, la jalea ce pĕtrunde dragŭ sufletșelŭ meu. Sĕ cântŭ, sĕ créscă iarba, sĕ vină cerbĭ de-a valma cu mândre căprióre pe vesele potecĭ, cu ele sĕ se 'ngâne suflarea-mĭ ostenită, ér pĕrulŭ tĕu, părinte, sĕ-lŭ netedéscă teiulŭ cu crengile lui dese, cu florile lui late; și straița cu mălaiulŭ, de gătulŭ căprióreĭ cu mâna mea s'aninŭ, sĕ vĕdă și ea, draga, de sĕrăcia nóstră, de sila și necazulŭ ce'n lume ne-a pornitŭ. Ér când la despărțire sĕ le sĕrutŭ pe tóte, și în tăcerea nopții sĕ ne luămŭ ér drumulŭ de lungŭ călĕtoritŭ. Sĕ mergemŭ până unde vre-unŭ omŭ șĭ-o face milă, la casa lui bogată pe mine sĕ mĕ iée, ér ție sĕ 'țĭ întindă vre-o mână de ajutorŭ....

Florica apoi tăcŭ; căcĭ sórele, privindu-șĭ frumsețile pădurii, atinse pe moșnegulŭ c'o radă 'nvietóre și ei apoi plecară prin codrulŭ primăverei, pe căi fără de urme cu dese cotiturĭ. (Va urma).

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
**Dr. Aurel Mureșianu.**

Nru 635 ex 1888 a. f. sc. c. d. 99.3—1

## CONCURSŬ.

Acei îndreptăţiţĭ, carĭ ar dori sĕ capete din fondulŭ de stipendie din districtulŭ Năseudŭ vre-unŭ stipendiu orĭ ajutorŭ pro 1888/9, cu începutulŭ dela 1-a Septemvre 1888, pentru ca sĕ studieze la vre-o facultate înaltă, la academiă, la preparandiă, la scóla de cadeţĭ etc. orĭ sĕ înveţe ceva măiestrie, se aviséză prin acésta, că pentru acestŭ scopŭ au sĕ se înainteze suplicĭ la comisiunea administratorie de fondurile scolastice centralĭ din districtulŭ Năseudŭ până inclusive la 10 Augustŭ 1888.

Fie-care suplică trebue sĕ fie provĕdută cu:

*a)* adeverinţă despre originea de grăniţerŭ;
*b)* cartea de botezŭ;
*c)* testimoniu medicalŭ;
*d)* testimoniu scolasticŭ după cum cere legea pentru a fi primitŭ cineva la respectiva scólă orĭ măiestriă, éră suplicanţii la meserii trebue sĕ producă şi contracte închiriate cu măiestrii înaintea autorităţii industrialĭ prescrise în lege.
*e)* testimoniu despre starea materială a părinţilorŭ.

Afară de acestea fiecare suplicante are sĕ se dechiare în suplică că are orĭ nu are vre-unŭ altŭ stipendiu orĭ ajutorŭ; éră suplicanţii pentru orĭ-ce categoriă de scóle, — adecă afară de suplicanţii pentru meserii, au sĕ arete şi loculŭ unde dorescŭ a studia.

Stipendiu orĭ ajutorŭ se póte cere în aceiaşĭ suplică în modŭ eventualŭ şi la o a doua etc. scólă orĭ măiestrie.

Suplicele ce nu vorŭ intra până la terminulŭ statoritŭ mai susŭ şi nu vorŭ fi adjustate cu tóte documentele şi datele cerute în acestŭ concursŭ nu se vorŭ considera.

Din şedinţa comisiunei administratoriă de fondurile scolastice centralĭ districtualĭ.

*Năseudŭ*, la 16 Iuniu 1888.

Preşedinte: **Iónŭ Ciocanŭ.** Secretarŭ: **Ioachimŭ Mureşianu.**

*Besztercze*, 1888 Iul. 4-en

Láttam,
**Báró Bánffy Dezsö** m. p.
foispán, kir. biztos.



ad. Nr. 76—1888 96.3—2

## CONCURSŬ.

Devenindŭ vacantŭ postulŭ de invĕţătóre la şcola elementară a Reuniunei femeilorŭ române din Sibiiu, pentru ocuparea aceluia se escrie prin acésta concursŭ.

Doritórele de a ocupa acestŭ postŭ, care e împreunatŭ cu unŭ salariu anualŭ de 500 fl. v. a. şi 100 fl. banĭ de cuartirŭ, vorŭ avé sĕ presinte următórele documente:

*a)* atestatŭ de botezŭ;
*b)* atestatŭ de cualificaţiune pentru scólele elementare;
*c)* testimonii despre cunóscerea perfectă a limbei române, ca limbă de propunere, şi despre cunóscerea limbei maghiare; care vorŭ documenta, că sciu perfectŭ şi limba germână, eventualŭ şi francesă, vorŭ avé preferinţă.

Petiţiunile provĕdute cu documentele numite mai susŭ suntŭ a se presenta subsemnatului Comitetŭ până la *8 Augustŭ st. n. 1888.*

Din şedinţa comitetului *Reuniunei femeilorŭ române din Sibiiu*, ţinută la 5 Iuliu st. n. 1888.

**Maria Cosma**, preşedintă. **Dr. Russu**, secretaru.

Rugămŭ pe domnii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

**Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei“.**



Tipografia A. MUREŞIANU Braşovŭ.